

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

કૈલાશ નાથ

વિરૂદ્ધ

યુ. પી. રાજ્ય

(ફોજદારી અપીલ નંબર ૧૪૧૬/૨૦૦૮)

૧૦ ડિસેમ્બર, ૨૦૦૯¹

[ન્યાયમૂર્તિ હરજિત સિંહ બેદી અને ન્યાયમૂર્તિ જે. એમ. પંચાલ]

દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦:

કલમ ૩૦૨/૧૪૯ અને ૩૦૭/૧૪૯-પીડિતોમાંથી એકનું મૃત્યુ કરવા અને બીજાને ગોળીઓથી ઇજા પહોંચાડવામાં સામેલ આઠ વ્યક્તિઓ-ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા દોષિત ઠેરવવામાં આવે છે-હાઈકોર્ટ માત્ર એક જ આરોપીને દોષિત

1 ૨૨.૪.૨૦૧૦ના રોજ ચુકાદો આપવામાં આવ્યો.

ઠેરવે છે જેણે ગોળી ચલાવી હતી અને અન્યને શંકાનો લાભ આપીને નિર્દોષ જાહેર કરે છે—અરજી કે ઉચ્ચ અદાલતે પોતે જ અન્ય વ્યક્તિઓ કે જેમણે ઈજા પહોંચાડી ન હતી તેના ખોટા સૂચિતાર્થનો અભિપ્રાય આપ્યો હોવાથી આરોપીઓને પણ નિર્દોષ જાહેર કરવા જોઈએ—તેવું ઠરાવેલ:માત્ર એટલા માટે કે કેટલાક આરોપીઓએ કે જેમણે મૃતક અથવા સાક્ષીઓને કોઈ ઈજા પહોંચાડી ન હતી તેમને શંકાનો લાભ આપવામાં આવ્યો છે, તેનો અર્થ એ નથી કે તેઓ હાજર ન હતા.માત્ર પુષ્કળ સાવધાનીની બાબત તરીકે જ તેમને લાભ આપવામાં આવ્યો છે.વધુમાં, હુમલાની રીત અને સમય સૂચવે છે કે તે એક કે બે વ્યક્તિઓ દ્વારા કરી શકાયો ન હતો.કોઈ પણ સંજોગોમાં, ઉચ્ચ અદાલતે પુષ્કળ સાવધાની રાખીને, જેમણે કોઈ ઈજા પહોંચાડી ન હતી તેમને શંકાનો લાભ આપ્યો છે, પરંતુ અપીલકર્તા કે જેણે મૃતકને અને પી.ડબ્લ્યુ-૧ને બંદૂકની ગોળીથી ઈજા પહોંચાડી હોવાનું કહેવાય છે, તેની સાથે સમાન રીતે વ્યવહાર કરી શકાતો નથી.પી.ડબ્લ્યુ-૧, ઈજાગ્રસ્ત સાક્ષી પણ મૃતકની પત્ની છે—તેમણે આ ઘટનાનું લાંબુ વર્ણન આપ્યું હતું અને તેમની ઉલટતપાસણી છતાં તેઓ અપીલકર્તા દ્વારા ચલાવવામાં આવેલી ગોળીઓની વાત પર અડગ રહ્યા હતા.એફ. આઈ. આર. ના લેખક પી. ડબ્લ્યુ.—પનું નિવેદન, જે ખૂબ જ ઓછા અંતરે ઘરના ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર પર સૂઈ રહ્યા હતા, તે પણ સ્વીકારને પાત્ર છે.આ ઉપરાંત, ઘટનાનો સમય અને સ્થળ અને ઉપયોગમાં લેવાતા હથિયારનો બચાવ પક્ષ દ્વારા વિરોધ કરવામાં આવ્યો નથી.અન્યથા પણ, તબીબી પુરાવા

સ્પષ્ટપણે ફરિયાદી પક્ષની વાતને સમર્થન આપે છે.હેતુના સંદર્ભમાં, પુરાવાઓ દર્શાવે છે કે હત્યાઓ અને પ્રતિ હત્યાઓ અને મુકદ્દમાઓ સાથે પક્ષો વચ્ચેની દુશ્મનાવટ ૧૯૬૦ના દાયકાની છે.વધુમાં, સીધા પુરાવાના કિસ્સામાં, હેતુ વિશેની કોઈપણ અનિશ્ચિતતાને ફરિયાદી પક્ષની વાર્તા માટે જીવલેણ ન કહી શકાય-અપીલ ફગાવી દેવામાં આવી-ફોજદારી કાયદો-હેતુ.[પેરા ૫,૮,૯ અને ૧૧].

ક્રિમિનલ એપેલેટ જ્યુરિસડિક્શન: ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૧૪૧૬/૨૦૦૮.

ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૬૨૮/૧૯૮૧ માં અલ્હાબાદ લખનૌ બેન્ચ, લખનૌ ખાતે હાઈકોર્ટ ઓફ જ્યુડિકેચરના ૨૪/૮/૨૦૦૭ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તા માટે કેવી વિશ્વનાથન, રિશદ મુર્તઝા, એમ શોએબ આલમ, અનુપ કુમાર, નેહા, અભિષેક, એમ સાહુ, બી સુનીતા રાવ.

પ્રતિવાદી માટે રત્નાકર દાસ, શૈલ કુમાર ઝિવેદી, મનોજ ઝિવેદી, ગુન્નમ વેંકટેશ્વર રાવ, વંદના મિશ્રા.

કોર્ટનો નીચે મુજબનો આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો:

ઓર્ડર

૧. ફરિયાદી પક્ષની વાર્તા નીચે મુજબ છે:—

૧.૧.આ કેસમાં ફરિયાદી છોટી પી. ડબલ્યુ. ૧ એ અગાઉ સીતાપુર જિલ્લાના પી. એસ. મહોલીના ટેંડવાર ગામના કઘૂ સિંહ સાથે લગ્ન કર્યા હતા અને તેમને ત્રણ પુત્રો વિરેન્દ્ર, સુરેન્દ્ર અને મહેન્દ્ર હતા.ઉપરોક્ત કઘૂ સિંહને રામ સિંહ નામના કાકા હતા અને રામ સિંહને લઘૂ સિંહ નામનો પુત્ર હતો.કઘૂ સિંહ ટેંડવાર ગામમાં એક ઘર ધરાવતા હતા.ત્યાંથી થોડા અંતરે કઘૂ સિંહના ભત્રીજા વિક્રમ સિંહ-પી. ડબલ્યુ.પનું રહેણાંક મકાન હતું.ઉપરોક્ત કઘૂ સિંહની હત્યા વર્તમાન ઘટનાની તારીખના લગભગ ૧૨ વર્ષ પહેલાં કરવામાં આવી હતી અને ફરિયાદી પક્ષની વાર્તા અનુસાર ખસરા નંબર ૧૬૫ માં કેરીના બગીચાના સંબંધમાં કઘૂ સિંહ અને લઘૂ સિંહ વચ્ચે ભાગલા પાડવામાં આવ્યા હતા, જે સંયુક્ત રીતે તેમની માલિકીના હતા.વાર્તા આગળ કહે છે કે લઘૂ સિંહે ૧૯૭૦માં અપીલકર્તા કૈલાશને ઉપવનનો પોતાનો ભાગ વેચી દીધો હતો, કારણ કે તે સમયે તેઓ તેમની સાથે રહેતા હતા.એવું પણ જણાય છે કે લઘૂ સિંહે છોટી અથવા કઘૂ સિંહના પુત્રોને

કોઈ રકમ ચૂકવી ન હતી, જોકે તેમણે આ મિલકતમાં પણ હિસ્સો હોવાનો દાવો કર્યો હતો. એવું વધુ જણાય છે કે કદ્દૂ સિંહની હત્યાના બે વર્ષ પછી, છોટી-પી.ડબ્લ્યુએ દીપ સિંહ સાથે તેના બીજા પતિ તરીકે તેના ઘરે રહેવાનું શરૂ કર્યું હતું અને તે દીપ સિંહ જ હતો જેણે કદ્દૂ સિંહ અને તેના નાના દીકરાઓની મિલકતોની સંભાળ રાખવાનું ચાલુ રાખ્યું હતું. કદ્દૂ સિંહના દૂરના પિતરાઈ ભાઈ દીપ સિંહને બે ભાઈઓ વિક્રમ સિંહ અને લખન સિંહ હતા. વર્ષ ૧૯૭૬માં, છોટીના કદ્દૂ સિંહના પુત્રો એટલે કે વિરેન્દ્ર, સુરેન્દ્ર અને મહેન્દરે ખસરા નંબર ૧૬૫ દ્વારા આવરી લેવામાં આવેલી જમીનનો દાવો કરતો દાવો દાખલ કર્યો હતો, જે લલ્લુ સિંહે કૈલાશ નાથ અપીલકર્તાને વેચી દીધી હતી અને તે દીપ સિંહ હતા જેમણે વાદીઓ વતી કોર્ટમાં આ બાબતનો પીછો કર્યો હતો. આ ઘટનાના થોડા દિવસો પહેલાં અપીલકર્તા અને લલ્લુ સિંહ વચ્ચે ખસરા નંબર ૨૪૩ દ્વારા આવરી લેવામાં આવેલા અન્ય એક કેરીના બગીચાના પ્રસ્તાવિત વેચાણ અંગે વાટાઘાટો થઈ હતી, જેમાં કદ્દૂ સિંહના પરિવારે પણ હિસ્સો દાવો કર્યો હતો. દીપ સિંહ, આ માહિતી મળ્યા પછી, અને ઊંડા આઘાતમાં અપીલકર્તા પાસે ગયા અને સૂચિત વેચાણનો વિરોધ કર્યો. આ હકીકતથી અપીલકર્તા નારાજ થયો અને તેણે દીપ સિંહને કહ્યું કે તે એક દિવસ તેને મારી નાખશે કારણ કે તે તેના તમામ વ્યવહારોમાં અવરોધ રહ્યો હતો. એવું લાગે છે કે આ તાજેતરની ઘટના અગાઉની કેટલીક ઘટનાઓનું પરિણામ હતી જેમાં પક્ષોએ મિલકત અથવા અન્ય બાબતોને લઈને ઝઘડો કર્યો હતો અને હકીકતમાં દીપ સિંહે કૈલાશ અને તેના સાથીઓ

તરફથી ખતરાની આશંકામાં ડી. આઈ. જી. અને પોલીસ અધિક્ષક સમક્ષ અરજીઓ દાખલ કરી હતી.

૧.૨.૧૭મી જૂન, ૧૯૮૦ના રોજ સવારે લગભગ ૧-૦૦ વાગ્યે, દીપ સિંહ અને છોટી ટેંડવાર ગામમાં તેમના ઘરની બેઠકની છત પર એક ખાટલા પર સૂઈ રહ્યા હતા, જેના પર રજાઈ ફેલાયેલી હતી. બેઠકની છતની રેલિંગ પર ફાનસ પણ સળગાવવામાં આવ્યું હતું. કદ્દૂ સિંહના પુત્રો વિરેન્દ્ર અને સુરેન્દ્ર મુખ્ય રહેણાંક મકાનને અડીને આવેલા બેઠકના એક ભાગમાં તેમના ખાટલા પર સૂઈ રહ્યા હતા, જ્યારે પરિવારની અન્ય મહિલાઓ અંદર સૂઈ રહી હતી અને વિક્રમ સિંહ થોડા અંતરે તેમના ઘરમાં. જો કે, બંદૂકની ગોળીનો અવાજ સાંભળીને છોટી નિર્દયતાથી જાગી ગઈ હતી અને તેણે દીપ સિંહને બંદૂકની ગોળીની ઈજા સાથે તેની બાજુમાં પડેલો જોયો હતો અને લોહી વહી રહ્યું હતું. તેણીએ તરત જ ઊઠીને જોયું કે આરોપી બલવંત સિંહ (મૃત હોવાથી) ખાટલી પાસે હાજર હતો અને પોતાનું હથિયાર ફરીથી ભરી રહ્યો હતો જ્યારે કૈલાશ નાથ, રામપાલ અને અન્ય પાંચ નજીકમાં ઊભા હતા. ત્યારબાદ, છોટી તેના ઘૂંટણ પર પડી ગઈ અને અપીલકર્તાને તેના પતિને નુકસાન ન પહોંચાડવા વિનંતી કરી, પરંતુ તેમ છતાં તેણે ગોળી ચલાવી હતી, જેમાં તેનું ઘટનાસ્થળે જ મોત થયું હતું અને તેને ઈજા પણ થઈ હતી. જે ઘોંઘાટ થયો હતો તે પી.ડબ્લ્યુ.ના ૪ અને ૫ ને તે સ્થળ તરફ આકર્ષિત કર્યો જ્યાં આરોપી ભાગી ગયા હતા પરંતુ તેઓ આમ કરતા પહેલા

સાક્ષીઓ દ્વારા તેઓ જે મશાલ લઈ જઈ રહ્યા હતા તેના પ્રકાશમાં તેમની ઓળખ કરવામાં આવી હતી.ત્યારબાદ વિક્રમ, પીડબ્લ્યુએ (છોટીના નિવેદન પર) લગભગ ૫-૦૦ એ.એમ. પર કા-૧ પ્રદર્શિત કરવાનો અહેવાલ લખ્યો અને લગભગ ૭-૧૫ એ.એમ. પર મહોલીના પોલીસ સ્ટેશન પહોંચ્યા, જેના પર તે સમયે ઔપચારિક એફ. આઈ. આર. નોંધવામાં આવી હતી.એફ. આઈ. આર. નોંધ્યા પછી, પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર અને એસ. એચ. ઓ., પી. ડબલ્યુ. ૮, કેશો પ્રસાદ રાય ઘટના સ્થળે પહોંચ્યા અને છોટીને પ્રાથમિક આરોગ્ય કેન્દ્ર, મહોલીમાં તબીબી તપાસ માટે મોકલી હતી.તેમણે સ્થળ પર જ જરૂરી તપાસ પણ કરી હતી, જેમાં ૦.૧૨ બોરની વપરાયેલી કારતુસ, લોહીથી રંગાયેલી લાઠી, લોહીથી રંગાયેલી રજાઈ અને લોહીથી રંગાયેલી ખાટનો એક ભાગ પણ મળી આવ્યો હતો, જેને યોગ્ય રીતે સીલ કરીને પોલીસ સ્ટેશનમાં મલખાનામાં જમા કરવામાં આવ્યો હતો.ડૉ. હબીબ અહમદ, પી. ડબલ્યુ. ૩એ પણ ૧૭મી જૂન, ૧૯૮૦ના રોજ ૧૦-૩૦ એ. એમ. ખાતે છોટીની તપાસ કરી હતી અને તેના પર બ્લેકનિંગ અને ચાર્જિંગ સાથે ૨ બંદૂકની ગોળીની ઇજાઓ શોધી કાઢી હતી અને એક્સ-રે તપાસમાં તેના શરીરમાં કેટલાક ગોળીઓ પણ મળી આવી હતી.તપાસ પૂર્ણ થયા પછી, તમામ આરોપીઓ, જેમની સંખ્યા ૮ હતી, તેમના પર આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૨/૧૪૭/૧૪૮ ૧૪૯ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓ માટે આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો. એવું લાગે છે કે આરોપી બલવંતનું સુનાવણી શરૂ થાય તે પહેલાં મૃત્યુ થયું હતું.તદનુસાર, બાકીના ૭ આરોપીઓના સંદર્ભમાં

સુનાવણી હાથ ધરવામાં આવી હતી, જેમને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૨/૧૪૯ હેઠળ સજાપાત્ર ગુનાઓ માટે દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા હતા અને આજીવન કેદની સજા ફટકારવામાં આવી હતી અને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૭/૧૪૯ હેઠળ ત્રણ વર્ષની સખત કેદની સજા ફટકારવામાં આવી હતી.ત્યારબાદ હાઈકોર્ટમાં અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી.તેની પેન્ડન્સી દરમિયાન, અપીલકર્તા રત્નુ પણ મૃત્યુ પામ્યા હતા.ઉચ્ચ અદાલતે પાંચ અપીલકર્તાઓના સંદર્ભમાં આ બાબતમાં તપાસ કરી હતી અને અવલોકન કર્યું હતું કે તેમાંથી ચારએ મૃતકને કોઈ ઈજા પહોંચાડી ન હતી અને પક્ષકારો વચ્ચે દુશ્મનાવટનો લાંબો ઇતિહાસ હોવાથી તે તેમાંથી કેટલાકની ખોટી અસરનો કેસ હોઈ શકે છે.તદનુસાર, ઉચ્ચ અદાલતે ચારને શંકાનો લાભ આપ્યો હતો પરંતુ અહીં અપીલકર્તા કૈલાશ નાથની અપીલને ફગાવી દીધી હતી, જે હવે એકમાત્ર વ્યક્તિ છે જે મેદાનમાં બાકી છે.

૨. અપીલકર્તાના પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી કે. વી. વિશ્વનાથને સુનાવણી દરમિયાન ત્રણ મૂળભૂત દલીલો કરી છે.તેમણે સૌપ્રથમ ધ્યાન દોર્યું છે કે એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કે છોટી પીડબ્લ્યુ ૧ એ બલવંત દ્વારા ગોળી ચલાવવામાં આવતી જોઈ ન હતી કારણ કે તે તે સમયે ઊંઘી ગઈ હતી અને ગભરાઈને જાગી ગઈ હતી અને જોયું હતું કે દીપ સિંહ પહેલેથી જ ઘાયલ થઈ ગયો હતો અને ફરિયાદી પક્ષ મુજબ મૃતકને માત્ર એક જ ઈજા થઈ હોવાથી,

અપીલકર્તા દ્વારા બીજી ગોળી ચલાવવાની વાર્તા વિશ્વાસપાત્ર નહોતી. આ દલીલને વિસ્તૃત રીતે જણાવતા, શ્રી વિશ્વનાથને ધ્યાન દોર્યું છે કે એક ગોળી કે બે ગોળીઓ ચલાવવામાં આવી હતી કે કેમ તે હકીકત મૃતક અને ઈજાગ્રસ્તોએ પહેરેલા કપડાંમાં પેલેટના છિદ્રો પરથી નક્કી કરવાની હતી, પરંતુ કપડાં કબજામાં ન હોવાથી, ફરિયાદી પક્ષ સામે ધારણા કરવી જોઈએ અને એવું માનવું જોઈએ કે બે નહીં પણ એક ગોળી ચલાવવામાં આવી હતી જે અપીલકર્તાને સાફ કરશે. એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી છે કે આ ઘટના માટે કોઈ સ્પષ્ટ હેતુ હોવાનું જણાતું નથી અને વિવિધ જમીન વ્યવહારો વગેરેને કારણે દુશ્મનાવટ અંગે ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા જે સૂચન કરવામાં આવ્યું હતું તે ઉચ્ચ અદાલત દ્વારા અસ્વીકાર્ય હોવાનું જણાયું હતું અને ઉચ્ચ અદાલતે એક્ઝિબિટ કા પ થી કે ૭ માં આપવામાં આવેલી વાતનો સ્વીકાર કર્યો હતો. તેમણે એ પણ ધ્યાન દોર્યું છે કે દીપ સિંહ દ્વારા તેમના મૃત્યુના ઘણા સમય પહેલા કથિત રીતે કરવામાં આવેલી ફરિયાદો કે તેમણે અપીલકર્તા અને તેમના સહયોગીઓના હાથે ખતરાની આશંકા વ્યક્ત કરી હતી, તેમણે કોર્ટમાં પ્રથમ વખત દિવસનો પ્રકાશ જોયો હતો, તેમની સત્યતા શંકાસ્પદ હતી. આખરે શ્રી વિશ્વનાથન દ્વારા એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે પક્ષકારો વચ્ચેની દુશ્મનાવટ સ્વીકારવામાં આવી હતી અને હાઈકોર્ટના અવલોકનોના પ્રકાશમાં, અપીલકર્તા પણ શંકાના લાભ માટે હકદાર હતો જે અન્ય આરોપીઓને આપવામાં આવ્યો હતો.

૩. જોકે, ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્યનું પ્રતિનિધિત્વ કરતા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી રત્નાકર દાસે શ્રી વિશ્વનાથન દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી દલીલોનું ખંડન કર્યું છે.તેમણે ધ્યાન દોર્યું છે કે જોકે હેતુ શંકાની બહાર સાબિત થયો હતો, પરંતુ છોટી, પી. ડબલ્યુ. ૧, જે એક ઇજાગ્રસ્ત નજરે જોનાર સાક્ષી પણ હતો, તેના સીધા પુરાવા સામે, હેતુની ગેરહાજરીની ફરિયાદી પક્ષની વાર્તા પર કોઈ અસર થશે નહીં.તેમણે વિગતવાર વિનંતી કરી છે કે ઘટનાનું સ્થળ, ઘટનાનો સમય અને ગુનામાં ઉપયોગમાં લેવાતા હથિયારોને બચાવ પક્ષ દ્વારા વિવાદિત કરવામાં આવ્યા નથી અને એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કે ૭-૧૫ એ.એમ. દ્વારા પોલીસ સ્ટેશન ખાતે એફ. આઈ. આર. નોંધવામાં આવી હતી જે ઘટના સ્થળથી ૧૨ માઈલ દૂર સ્થિત હતી, જે ફરિયાદી પક્ષની વાર્તાને સંપૂર્ણ રીતે સમર્થન આપે છે.તેમણે એ પણ ધ્યાન દોર્યું છે કે ડૉક્ટરના પુરાવા અનુસાર ઇજાઓ શોટગનથી થઈ હતી.

૪. અમે પક્ષકારો માટે વિદ્વાન સલાહને ખૂબ જ લાંબી રીતે સાંભળી છે અને રેકૉર્ડને ખૂબ જ કાળજીપૂર્વક પસાર કર્યો છે.

૫. તે સુસંગત રહેશે કે છોટી, પી ડબલ્યુ ૧, એક ઘાયલ સાક્ષી છે.તે મૃતકની પત્ની પણ છે.આપણે રેકૉર્ડ પરથી જોઈએ છીએ કે તેની વ્યાપક કોસ એક્ઝામિનેશન દરમિયાન છોટી કોઈ પણ રીતે વિચલિત નહોતી થઈ.તેમણે આ

ઘટનાનું લાંબુ વર્ણન આપ્યું હતું અને તેમની ક્રોસ-એક્ઝામિનેશન છતાં તેઓ અપીલકર્તા દ્વારા ચલાવવામાં આવેલી ગોળીની વાત સાથે ઊભા રહ્યા હતા.અમે એ પણ અવલોકન કર્યું છે કે ઘટનાનો સમય અને સ્થળ અને ઉપયોગમાં લેવાતા હથિયારને સંરક્ષણ દ્વારા વિવાદિત કરવામાં આવ્યા નથી.અન્યથા પણ, અમે નોંધ્યું છે કે તબીબી પુરાવા સ્પષ્ટપણે ફરિયાદી સંસ્કરણને સમર્થન આપે છે.ડૉ. એમ. એમ. ગુપ્તા પીડબ્લ્યુ કને મૃતદેહ પર નીચેની ઇજાઓ જોવા મળી હતી:.

"૧.ઈજા નંબર ૧ હથિયારોના પ્રવેશથી નાકના મૂળની ઉપરની મધ્ય રેખામાં કપાળની આગળની બાજુ તરફ માથા પર ૮ સે. મી. થી નીચે તરફ X ૫ સે. મી. બાજુથી બાજુ સુધી ઘા થાય છે.આ ઇજાની આસપાસ ગરદન સુધી ૨૮ સે. મી. થી નીચે સુધી અને ૧૮ સે. મી. બાજુથી બાજુ કાળા થવાના સંકેતો અને ટેટૂ હાજર હતા.

૨. માથા પર ૨ સે. મી. x ૨ સે. મી. માપના ફાયર આર્મ એક્ઝિટ ઘા, કાનથી ૭ સે. મી. ઉપર, ભ્રમરના બાહ્ય ભાગથી ૧૧ સે. મી. ઉપર અને પાછળની બાજુએ.

વિરુદ્ધ વખતે મને જાણવા મળ્યું કે આગળનું હાડકું ઇજા નંબર ૧ ની નીચે તૂટી ગયું હતું જેમાં નીચે તરફ ૫ સે. મી. બાજુ X ૪.૫ સે. મી. નું

છિદ્ર ઉપલબ્ધ હતું.૩ સે. મી. X ૨.૫ સે. મી. કદની અસ્થિભંગ.તે પેરિએટલ હાડકામાં જોવા મળ્યું હતું જે ઈન્જરી નંબર ૨ ની નીચે સ્પષ્ટ હતું.૯ સે. મી. નું અસ્થિભંગ.પેરિએટલ હાડકામાં લાંબી X રેખીય મળી આવી હતી જે પ્રવેશ ઘાથી શરૂ થઈ રહી હતી.૬ સે. મી. X રેખીય માપના હાડકામાં અસ્થિભંગ ઉપલબ્ધ હતો જે અસ્તિત્વમાં રહેલા ઘામાંથી બહાર નીકળી રહ્યો હતો.

૩. ખભાના હોઠની નીચે ડેલ્ટોઇડ વિસ્તારમાં ખભા પર ચાર ગોળીઓનો પ્રવેશ પડછાયો ૯ સે. મી. X ૮ સે. મી. ના વિસ્તારમાં એક માપ ૦.૪૦ સે. મી. X ૦.૪૦ સે. મી. X સ્કી ઊંડાણમાં છે.કોઈ ટેટૂ અથવા કાળા રંગના ચિહ્નો ઉપલબ્ધ ન હતા.બે જખમોનું અંતર ૧.૫ સે. મી. થી ૧.૦૯ સે. મી. હતું.

૪. ૨ સે. મી. X ૦.૨૦ સે. મી. ના વિસ્તારમાં ઘર્ષણ.હાથના ઉપલા ભાગ પર વાળની પાછળની તરફ કોણીની ટોચથી ૭.૫ સે. મી. ઉપર.

૫. ૦. ૦ સે. મી. X ૦.૦ સે. મી. ના વિસ્તારમાં ઘર્ષણ.ડાબા હાથ પર ભાગની બહાર ૬ સે. મી.કોણીની ટોચની નીચે.

ક. ડાબા હાથની પાછળની બાજુએ ૧ સે. મી. XC ૦.૫ સે. મી. ના વિસ્તારમાં ઘર્ષણ રેડિયલ બાજુએ પગની ઘૂંટીથી ૬.૫ સે. મી. ઉપર.

૭. તર્જની અને ડાબા અંગૂઠાની પાછળની બાજુએ પગની ઘૂંટીથી ૧૩ સે. મી. X ૭.૫ સે. મી. ૩ સે. મી. ના વિસ્તારમાં બ્લેકનિંગ અને ટેટૂ ઉપલબ્ધ હતું.

"આંતરિક તપાસ પર મને જાણવા મળ્યું કે મગજના ઉપલા પટલ ફાટી ગયા હતા અને મગજ જોડાણમાં પ્રવાહી હતું.અહીંથી મને ૫ ટિકલી અને ૨૦ નાની ગોળીઓ મળી અને તેને બહાર કાઢીને સીલ કરેલી સ્થિતિમાં સીતાપુરના એસપીને મોકલવામાં આવી હતી.તેના પેટમાં લગભગ ૬ ઑંસ અર્ધ-પચેલી ખાદ્ય સામગ્રી મળી આવી છે.નાના આંતરડામાં અહીં-ત્યાં મળમૂત્ર ભરાઈ ગયું હતું.મોટા આંતરડાના ઉપલા ભાગમાં મળમૂત્ર ભરાઈ ગયું હતું અને રીડિંગ ખાલી પડેલું હતું.

ક. ઈન્જરી નંબર ૧ એ ઈન્જરી નંબર ૧ ની બહાર નીકળતી વખતે ચારરિંગ અને બ્લેકનિંગ અને ઈન્જરી નંબર ૨ સાથે પ્રવેશનો ઘા છે.ઈન્જરી નંબર ૩-૭ એક સ્વતંત્ર શોટ દ્વારા દેખાય છે કારણ કે તેઓ ઈન્જરી નંબર ૧ થી દૂર મૂકવામાં આવે છે જે પોઇન્ટ બ્લેન્ડ રેન્જથી છે.પુરાવા પરથી એ પણ સ્પષ્ટ થાય

છે કે મૃતકના માથામાં ૧૨ નાના ગોળીઓ અને ૫ વાડ મળી આવ્યા હતા. આગળ તેની કોસ એક્ઝામિનેશનમાં, ડૉક્ટરે જણાવ્યું છે કે આગના હાથથી ઈજા નંબર ૩, ૪, ૫ અને ૬ પણ થઈ શકે છે. જો એમ હોય તો, ઈજાઓનો ફેલાવો સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે દીપ સિંહને એક નહીં પરંતુ બે ગોળીઓ લાગી હતી કારણ કે તે પથારી પર પડ્યો હતો. ડૉક્ટરના નિવેદનમાં છોટીની વ્યક્તિ પર બંદૂકની ગોળીની બે ઈજાઓ હોવાનું પણ બહાર આવ્યું છે અને રેડિયોલોજીકલ તપાસ પછી તેણીના વ્યક્તિ પર રેડિયો અપારદર્શક પડછાયાઓ જોવા મળ્યા હતા જે ફરિયાદી પક્ષની વાર્તાની પુષ્ટિ કરે છે કે આ પણ શોટ ગનને કારણે થયું હતું.

૭. આ ઘટના બેઠકની છત પર બની હતી તે હકીકત તપાસ અધિકારી પી. ડબલ્યુ. ૮, કેશા પ્રસાદ રાયના નિવેદનમાંથી પણ બહાર આવે છે. તેમણે પદભ્રષ્ટ કર્યું કે ઘટના સ્થળે પહોંચ્યા પછી તેમણે ખાલી કારતુસ, વિવિધ હથિયારો અને છત પર ૪ મૃતદેહની નજીકથી ઉપર ઉલ્લેખિત અન્ય વસ્તુઓ ઉપાડી હતી. હકીકતમાં બચાવ પક્ષે એ હકીકતને પડકારી નથી કે આ ઘટના ઘરમાં બની હતી પરંતુ એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે છત પર નહીં પણ ઘરમાં છોટીને ઈજાઓ થઈ હતી. અમને આ સૂચન માટે કોઈ આધાર મળતો નથી જેને તરત જ નકારી કાઢવાની જરૂર છે.

૮. અમારો એવો પણ અભિપ્રાય છે કે એફ. આર્. ના લેખક પી. ડબલ્યુ. પ વિક્રમ સિંહનું નિવેદન પણ સ્વીકારવાને પાત્ર છે. નિઃશંકપણે તેમને ઈજા થઈ ન હતી પરંતુ તે પુરાવા તરીકે આવ્યા છે કે તેઓ ખૂબ જ ઓછા અંતરે તેમના ઘરના ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર પર સૂતા હતા.

૯. જોકે, શ્રી વિશ્વનાથને હેતુના અભાવ અને તેનાથી વિપરીત ખોટી સૂચિતાર્થ માટેના હેતુ પર ખૂબ જ વિસ્તૃત રીતે ચર્ચા કરી છે. તેમણે ધ્યાન દોર્યું છે કે આ ઘટના પહેલા પક્ષકારો વચ્ચેના સંબંધો તણાવપૂર્ણ હતા તે દર્શાવવા માટે (પી.ડબલ્યુના માત્ર 'ઇપ્સ ડિક્સિટ' સિવાય) કોઈ સ્પષ્ટ પુરાવા નથી અને તેનાથી વિપરીત એવું લાગે છે કે જૂથો વચ્ચે કેટલાક ઝઘડા થયા હતા અને મૃતક વિરુદ્ધ જૂથનો હોવાથી તેને એકવાર અને કાયમ માટે ઉકેલવા માટે યોગ્ય માનવામાં આવ્યું હતું અને છોટીનો ઉપયોગ તૈયાર સાધન તરીકે કરવામાં આવ્યો હતો. એવું ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું છે કે ઉચ્ચ અદાલતે પોતે કેરીના બગીચાની વાર્તા પર વિશ્વાસ કર્યો ન હતો અને હેતુ દર્શાવવા માટે 'એક્ઝિબિટ કા પ' થી 'કે ૭' દસ્તાવેજો પર બળપૂર્વક પીછેહઠ કરી હતી, પરંતુ આ દસ્તાવેજો પ્રથમ વખત અદાલતમાં રજૂ કરવામાં આવ્યા હોવાથી સુનાવણી દરમિયાન, તેમની સત્યતા સ્પષ્ટ રીતે શંકામાં હતી. એ વાત સાચી છે કે ઉચ્ચ અદાલતે હેતુની ગેરહાજરી દર્શાવતો ચુકાદો આપ્યો છે. જો કે, હકીકત એ છે કે આ દસ્તાવેજોને આધારે અન્ય પુરાવાઓ ૧૯૬૦ના દાયકાની હત્યાઓ અને પ્રતિ હત્યાઓ અને

મુકદ્દમાઓ સાથે પક્ષો વચ્ચેની દુશ્મનાવટની હદ દર્શાવે છે.તે પણ પુરાવા તરીકે આવ્યું છે કે છોટીના પ્રથમ પતિ કદ્દૂ સિંહની હત્યા કરવામાં આવી હતી અને પીડબ્લ્યુમાંનો એક વિક્રમ સિંહ હતો જેણે એ પણ જુબાની આપી હતી કે વિવિધ મુદ્દાઓને કારણે પક્ષો વચ્ચે ઘણી દુશ્મનાવટ હતી.અમારો આગળ એવો અભિપ્રાય છે કે સીધા પુરાવાના કિસ્સામાં, હેતુ વિશેની કોઈપણ અનિશ્ચિતતાને ફરિયાદી પક્ષની વાર્તા માટે જીવલેણ ન કહી શકાય.

૧૦. શ્રી વિશ્વનાથને એ પણ રજૂઆત કરી છે કે ઉચ્ચ અદાલતે પોતે જ એવી ઘણી વ્યક્તિઓની ખોટી અસર થવાની સ ભાવના પર અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે જેમણે કોઈ ઈજા પહોંચાડી ન હતી, તે જ ચાર્ડ સ્ટિક અપીલકર્તાને લાગુ થવી જોઈએ તેમજ તેની સામેના પુરાવા પણ સમાન અસર ધરાવતા હતા.

૧૧. તે સાચું છે કે હાઈકોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલા કેટલાક અવલોકનો સૂચવે છે કે ફરિયાદી પક્ષની વાર્તા સ્પષ્ટ ન હતી અને તે બનાવટી હોઈ શકે છે.અમારો અભિપ્રાય છે કે આ અવલોકનો રેકૉર્ડની બહાર છે અને માત્ર એટલા માટે કે કેટલાક આરોપીઓએ જેમણે મૃતક અથવા સાક્ષીઓને કોઈ ઈજા પહોંચાડી ન હતી તેનો અર્થ એ નથી કે તેઓ હાજર ન હતા અને તે માત્ર પુષ્કળ સાવધાનીની બાબત છે કે તે આરોપીઓને લાભ આપવામાં આવ્યો છે.વધુમાં, તે અવગણી ન શકાય કે રહેણાંક મકાનમાં મૃત રાત્રે કરવામાં આવેલ હુમલો, જ્યાં

ઘણા કેદીઓ હાજર હોય અને કેદીઓ દ્વારા ઝડપી વળતા હુમલાની શક્યતાને નકારી શકાય નહીં, સમગ્ર ઘટના સારી રીતે ગોઠવવામાં આવી હતી અને સંગઠિત હતી અને એક કે બે વ્યક્તિઓ દ્વારા કરી શકાતી ન હતી.તે પુરાવાઓમાં આવ્યું છે કે છોટીના ઘરનો ઉપયોગ તેના ત્રણ પુખ્ત પુત્રો પણ કરતા હતા.કોઈ પણ સંજોગોમાં, ઉચ્ચ અદાલતે પુષ્કળ સાવધાની રાખીને, જેમણે કોઈ ઈજા પહોંચાડી ન હતી તેમને શંકાના લાભને ધ્યાનમાં રાખીને અને તે જ ચાર્જની લાકડી પર, અપીલકર્તા કે જેણે મૃતકને અને છોટી પીડબ્લ્યુને બંદૂકની ગોળીથી ઈજા પહોંચાડી હોવાનું કહેવાય છે, તેની સાથે સમાન રીતે વ્યવહાર કરી શકાતો નથી.

૧૨. તદનુસાર, અમે અપીલને નકારી કાઢીએ છીએ.

આર. પી.

અપીલ ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to

understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.